

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ,
ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ РИНКІВ
ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ
(НАЦКОМФІНПОСЛУГ)

01001, м. Київ, вул. Б. Грінченка, 3, тел. 234-02-24, факс 235-77-51, Код ЄДРПОУ 38062828

11.08.2017 № 6172/12-5 На № _____ від _____

Державна регуляторна
служба України

Щодо погодження регуляторного акта

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, повторно направляє на погодження проект розпорядження Нацкомфінпослуг „Про затвердження Вимог до методики розрахунку викупної суми за договором страхування життя”, доопрацьований з урахуванням зауважень Державної регуляторної служби України, наданих листом від 23.03.2017 № 1871/0/20-17.

Крім того, керуючись частиною сьомою статті 21 Закону України „Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”, вважаємо за доцільне утворити погоджувальну групу для проведення консультацій з метою усунення суперечностей.

- Додатки:
1. Копія проекту розпорядження на 4 арк. у 1 прим.
 2. Аналіз регуляторного впливу на 21 арк. у 1 прим.
 3. Друкований варіант сторінок офіційного сайту Нацкомфінпослуг на 3 арк. у 1 прим.
 4. Протокол зауважень та пропозицій до проекту розпорядження на 19 арк. у 1 прим.

В. о Голови

О. Залетов

УКРАЇНА
НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО
ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ
РИНКІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

№ 93

« 11 » 08 2017

01001, м. Київ, вул. Б. Грінченка, 3

Довідка

Відповідно до наказу Нацкомфінпослуг від 01.08.2017 № 324-к «Про тимчасове покладення виконання обов'язків на Залетова О. М.» та у зв'язку із відрядженням Максимчук Ольги Василівни, виконуючого обов'язки Голови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, обов'язки та повноваження Голови Нацкомфінпослуг виконує Залетов Олександр Миколайович, член Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, 11.08.2017.

Довідка видана для пред'явлення за місцем вимоги.

Начальник управління персоналом

Л.Яшук

Про затвердження Вимог до методики розрахунку викупної суми за договором страхування життя

Відповідно до частини восьмої статті 28 Закону України „Про страхування”, підпункту 15 пункту 6 Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, затвердженого Указом Президента України від 23 листопада 2011 року № 1070, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, постановила:

1. Затвердити Вимоги до методики розрахунку викупної суми за договором страхування життя, що додаються.

2. Установити, що вимоги, затвержені в пункті 1 цього розпорядження, застосовуються до всіх діючих на дату набрання чинності цим розпорядженням договорів страхування життя та укладених після набрання чинності цим розпорядженням договорів страхування життя.

3. Департаменту консолідованого нагляду та методології на ринках фінансових послуг разом з департаментом юридичного забезпечення та ведення реєстру фінансових установ подати це розпорядження до Міністерства юстиції України для державної реєстрації.

4. Це розпорядження набирає чинності через 2 місяці після його офіційного опублікування.

5. Організаційно-розпорядчому департаменту забезпечити оприлюднення цього розпорядження після його державної реєстрації.

6. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на члена Нацкомфінпослуг Залетова О.М.

Голова Комісії

І. Пашко

A handwritten signature in black ink, appearing to be the initials 'В.М.' or similar, written in a cursive style.

Проект

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг

№ _____

Вимоги до методики розрахунку викупної суми за договором страхування життя

1. Ці Вимоги розроблені відповідно до частини восьмої статті 28 Закону України „Про страхування”.

2. У цих Вимогах терміни вживаються в значенні, наведеному в Законі України „Про страхування” та Методиці формування резервів із страхування життя, затвердженій розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 27 січня 2004 року № 24, зареєстрованій в Міністерстві юстиції України 16 лютого 2004 року за № 198/8797.

3. У разі дострокового припинення дії договору страхування життя страховик виплачує страхувальнику викупну суму, яка є майновим правом страхувальника за договором страхування життя.

4. Викупна сума розраховується математично на день припинення договору страхування життя залежно від періоду, протягом якого діяв договір страхування життя, згідно з методикою, яка є невід’ємною частиною правил страхування життя.

5. Якщо договір страхування життя не містить розміру викупної суми на кожен рік його дії (або інший коротший регулярний період) в абсолютній величині або у відсотках від страхової суми за ризиком дожиття застрахованої особи до події, визначеної у договорі страхування життя (або досягнення застрахованою особою визначеного у договорі страхування

життя віку), або від сплачених страхових платежів, викупна сума, що підлягає виплаті за таким договором страхування життя, не може бути меншою, ніж базовий розмір викупної суми, встановленої у пункті 6 або 7 цих Вимог (в залежності від умов договору страхування життя).

6. Для договорів страхування життя з ризиком дожиття застрахованої особи до події, визначеної у договорі страхування життя, або досягнення застрахованою особою визначеного у договорі страхування життя віку (далі – накопичувальні договори страхування життя), базовим розміром викупної суми є розмір резерву нетто-премій, обчислений ретроспективно, збільшений на розмір резерву бонусів за таким договором.

При цьому розмір витрат на укладання договору страхування життя, врахований при розрахунку розміру резерву нетто-премій, не може перевищувати 5 відсотків страхових платежів за таким договором, що рівномірно розподіляються на перші п'ять років дії такого договору.

7. Для договорів страхування життя, що не є накопичувальними договорами страхування життя, базовим розміром викупної суми є розмір математичного резерву, зменшений на розмір витрат на ведення справи в обсязі, що визначається в такому порядку:

не більше 20 відсотків страхового платежу за договором – для договорів, термін дії яких не перевищує один рік;

не більше 30 відсотків страхового платежу за перший рік дії такого договору – для договорів, термін дії яких більше одного року.

8. За кожен день прострочення з вини страховика виплати викупної суми страхувальнику сплачується пеня з розрахунку подвійної облікової ставки Національного банку України, яка діє протягом періоду, за який нараховується пеня, якщо інший розмір відповідальності за несвоєчасну виплату викупної суми не передбачено договором страхування життя.

9. Контроль за дотриманням цих Вимог здійснюється Нацкомфінпослуг відповідно до законодавства.

Директор департаменту
консолідованого нагляду та методології
на ринках фінансових послуг

В. Логвіновський

Аналіз регуляторного впливу
проекту розпорядження Національної комісії, що здійснює державне
регулювання у сфері ринків фінансових послуг „Про затвердження
Вимог до методики розрахунку викупної суми за договором страхування
життя”

I. Визначення проблеми

Проект розпорядження Нацкомфінпослуг „Про затвердження Вимог до методики розрахунку викупної суми за договором страхування життя” (далі – Проект розпорядження) розроблений на виконання Плану роботи Нацкомфінпослуг на 2016 рік, затвердженого розпорядженням Нацкомфінпослуг від 26.11.2015 № 2888, з метою забезпечення захисту прав споживачів страхових послуг.

Страхування життя – це вид особистого страхування, який передбачає обов'язок страховика здійснити страхову виплату згідно з договором страхування у разі смерті застрахованої особи, а також, якщо це передбачено договором страхування, у разі дожиття застрахованої особи до закінчення строку дії договору страхування та (або) досягнення застрахованою особою визначеного договором віку. Умови договору страхування життя можуть також передбачати обов'язок страховика здійснити страхову виплату у разі нещасного випадку, що стався із застрахованою особою, та (або) хвороби застрахованої особи. У разі якщо при настанні страхового випадку передбачено регулярні послідовні довічні страхові виплати (страхування довічної пенсії), обов'язковим є передбачення у договорі страхування ризику смерті застрахованої особи протягом періоду між початком дії договору страхування та першою страховою виплатою з числа довічних страхових виплат. В інших випадках передбачення ризику смерті застрахованої особи є обов'язковим протягом усього строку дії договору страхування життя.

Дія договору може бути достроково припинена за згодою сторін, якщо це передбачено умовами договору, або іншими умовами згідно із чинним законодавством.

У разі дострокового припинення дії договору страхування життя страховик виплачує страхувальнику викупну суму.

Проблемним питанням при достроковому розірванні дії договору страхування життя є визначення розміру викупної суми, яку необхідно виплатити страховиком страхувальнику при розірванні договору за його вимогою або ж вимогою страховика.

Відповідно до Закону України „Про страхування” викупна сума – це сума, яка виплачується страховиком у разі дострокового припинення дії договору страхування життя та розраховується математично на день припинення договору страхування життя залежно від періоду, протягом якого діяв договір страхування життя, згідно з методикою, яка проходить експертизу в Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, здійснена актуарієм і є невід'ємною частиною правил страхування життя.

Разом із тим, законодавством не встановлено вимог до методики розрахунку викупної суми.

На сьогодні склалася ситуація на ринку фінансових послуг, за якої споживачі послуг зі страхування життя, у разі розірвання договірних відносин зі страховиком, нерідко залишаються незадоволеними розміром викупної суми, звертаються з позовами до суду.

На практиці існують різні підходи страховиків щодо встановлення умов договору страхування життя в частині визначення розміру викупної суми. Наприклад: безпосередньо в договорі розмір викупної суми конкретно не зазначається, разом з тим, договором встановлюється, що інші умови договору діють відповідно до правил страхування життя, з якими страхувальник має право ознайомитись. Правила страхування, затверджені страховиком, подаються на узгодження до регулятора і вони відповідно до законодавства повинні передбачати необхідну методика. Проте, правила – це великий за обсягом документ, тому споживач рідко його ретельно вивчає, а в більшості випадків взагалі не реалізує права щодо ознайомлення із цим документом. Крім того, специфіка цього питання передбачає складні ймовірнісні (актуарні) формули, тому для сприйняття такої інформації потрібна відповідна математична освіта. Крім того, методика страховика часто містить функції залежності розміру викупної суми від змінних показників діяльності страховика, тому, в такій ситуації споживач не отримує інформації щодо умов договору в частині виплати викупної суми. При такому підході страховик вводить в оману споживача.

Водночас, значна частина страховиків саме в договорі зазначає чітку інформацію щодо розміру викупної суми, що може бути сплачена за договором відповідно до різних періодів припинення дії договору. При цьому зазначають, що це гарантований розмір викупної суми, він може бути збільшений за умов відповідних інвестиційних показників діяльності страховика. У деяких випадках чітко зазначають, що, якщо договір припиняє дію за бажанням страхувальника в перші 2-3 роки його дії, розмір викупної суми дорівнює нулю.

Аналіз проблеми показує, що регулювання потрібне щодо спонукання страховика під час укладання договору надавати споживачу чітку прозору інформацію щодо гарантованого розміру викупної суми, включаючи інформацію про нульовий розмір викупної суми у перші роки страхування. Якщо за таких умов споживач свідомо погоджується на укладання договору, регулювання договірних відносин у цій частині не доцільне.

Під час опрацювання питання отримано консультації учасників страхового ринку (страховиків та актуаріїв), а також вивчено досвід розвинутих країн щодо регулювання в зазначеній сфері. Законодавство Німеччини передбачає встановлення мінімальної границі розміру викупної суми, нижче якого викупна сума не може бути встановлена у разі, якщо умовами договору чітко не передбачено визначення викупної суми. Такий підхід, на думку Нацкомфінпослуг, забезпечує баланс інтересів сторін у сфері страхування життя.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні

Громадяни	+	
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	

Проблема не може бути розв'язана за допомогою діючих регуляторних актів, оскільки на сьогодні не встановлено вимог до методики розрахунку викупної суми за договором страхування життя.

Також проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки ринковий підхід не забезпечує захисту прав споживачів. Таким чином, ринок не регулює цього питання.

Проблема, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання, буде розв'язана шляхом встановлення вимог до методики розрахунку викупної суми за договором страхування життя з метою запобігання порушенню прав споживачів фінансових послуг.

Очікуваними результатами прийняття акта є посилення захисту майнових прав страхувальників – фізичних осіб за договорами страхування життя, зростання рівня довіри населення до ринку страхування життя та створення умов для сталого розвитку ринку страхування.

Оцінити важливість проблеми в цифровому вимірі можна за допомогою таких показників:

збільшення страхових платежів за договорами страхування життя у 2015 році в порівнянні з показниками 2014 року на 1,2 % (з 2 159,8 млн. грн. до 2 186, 6 млн. грн.) та збільшення кількості застрахованих фізичних осіб на 6,9 % (з 4 168 275 до 4 939 010 фізичних осіб);

збільшення частки застрахованих фізичних осіб на 20,6% у порівнянні з показниками 2014 року, що становить 1 549 375 фізичних осіб;

частка валових страхових платежів, що надійшли від фізичних осіб, становить 94,5 % (2 067,1 млн. грн.);

збільшення страхових виплат у 2016 році зі страхування життя, пов'язане зі збільшенням виплат за іншими договорами накопичувального страхування, на 252,7 млн. грн.;

високий рівень виплат викупних сум (виплат, пов'язаних із достроковим розірванням договорів страхування життя), який у 2015 році склав 339 641,5 тис. грн., що становить 69 % у загальному обсязі страхових виплат та страхових відшкодувань зі страхування життя (у 2014 році цей показник становив 158 %), що пов'язано з нерегульованістю договірних відносин щодо укладання договорів страхування життя і неповним розкриттям інформації споживачам страхових послуг за такими договорами.

Станом на 31.12.2015 кількість страховиків зі страхування життя становила 49 страховиків, а станом на 01.10.2016 вже становить 42 страховики.

За перше півріччя 2016 року рівень страхових виплат знизився на 29,9% та становив 84,4 млн. грн.

Разом із тим зріс рівень страхових премій, які надійшли від фізичних осіб за договорами страхування життя, на 42,2 % і становив 1242,8 млн. грн.

Рівень страхових виплат зі страхування життя (співвідношення обсягу валових страхових премій зі страхування життя до обсягу валових страхових виплат) зріс з 11,1 % у 2014 році до 22,5 % у 2015 році.

Натомість на сьогодні Нацкомфінпослуг фіксує зростання кількості скарг від споживачів фінансових послуг щодо неналежного здійснення страхових виплат та сплати викупних сум за договорами страхування життя, що викликано, зокрема, закінченням дії довгострокових договорів страхування життя. У 2015 році надійшло 96 звернень громадян за договорами страхування життя, а за десять місяців 2016 року – 581 звернення.

За 2016 рік зменшилася кількість застрахованих фізичних осіб на 15,7%, або на 773 996 осіб (станом на 31.12.2015 застраховано 4939010 фізичних осіб, станом на 31.12.2016 – 4165014 фізичних осіб).

Протягом 2016 року застраховано 1378643 фізичних осіб, що на 11,0%, або на 170732 особи менше проти відповідного періоду 2015 року (за 2015 рік застраховано 1549375 фізичних осіб).

Зазначені вище показники свідчать про необхідність розв'язання проблеми шляхом державного втручання (прийняття зазначеного регуляторного акта), і результатом розв'язання цієї проблеми буде підвищення якості розкриття інформації споживачам страхових послуг та якості надання страхових послуг, і як результат зменшення кількості скарг фізичних осіб щодо порушення страховиками, що здійснюють страхування життя, законодавства у сфері ринків фінансових послуг.

Здійснивши аналіз проблеми, Нацкомфінпослуг підготовлено Проект розпорядження, яким враховано досвід регулювання відносин у сфері страхування життя Німеччини.

Необхідність захисту прав споживачів страхових послуг зумовила прийняття цього регуляторного акта.

II. Цілі державного регулювання

Цілями державного регулювання, що безпосередньо пов'язані з розв'язанням проблеми, є забезпечення захисту прав споживачів послуг у сфері страхування щодо:

отримання чіткої інформації щодо гарантованого розміру викупної суми, включаючи інформації про нульовий розмір викупної суми у перші роки страхування;

встановлення базового розміру викупної суми, нижче якого викупна сума не може бути встановлена страховиком у разі, якщо умовами договору чітко не передбачено визначення викупної суми;

підвищення рівня довіри населення до страхування життя, що забезпечить сприятливі умови для розвитку економіки України.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів.

Серед способів досягнення цілей державного регулювання можна запропонувати такі альтернативні способи досягнення цілей:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Залишення існуючого стану законодавства, що регулює питання розрахунку викупної суми
Альтернатива 2	Встановлення єдиної методики розрахунку викупної суми
Альтернатива 3	Встановлення вимог до методики розрахунку викупної суми, що передбачають встановлення базового розміру викупної суми, нижче якого викупна сума не може бути встановлена, якщо умовами договору чітко не передбачено визначення викупної суми

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей.

Відповідно до запропонованих альтернативних способів досягнення цілей державного регулювання ринків фінансових послуг вигоди та витрати за кожною альтернативою для сфер інтересів держави, громадян та суб'єктів господарювання можна сформулювати таким чином:

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Залишення існуючого стану законодавства, що регулює питання розрахунку викупної суми, дає змогу регулятору напрацювати досвід щодо регулювання питання визначення розміру викупної суми за договором страхування життя, а також дієвого механізму щодо спонукання страховика інформувати страхувальника про умови договору в частині виплати викупної суми	Відсутність державного регулювання питання визначення розміру викупної суми за договором страхування життя, а також дієвого механізму щодо спонукання страховика інформувати страхувальника про умови договору в частині виплати викупної суми, не дозволяє повною мірою реалізувати функції держави щодо захисту майнових прав споживачів фінансових послуг. Також недосконалість даної альтернативи гальмує розвиток ринку страхування життя. Витрати Нацкомфінпослуг: витратні матеріали для забезпечення розгляду та прийняття відповідних рішень за скаргами громадян та адміністративні витрати щодо здійснення захисту прав споживачів фінансових послуг шляхом застосування у межах своїх повноважень заходів впливу з метою запобігання і припинення порушень законодавства на ринку фінансових послуг. На сьогодні з метою розгляду

		звернень фізичних та юридичних осіб Нацкомфінпослуг направляє вимоги до страховика щодо отримання інформації та документів за страховою справою, надання інформації за якою є обов'язковим для суб'єктів ринків фінансових послуг. Після отримання документів за відповідною вимогою, працівниками Нацкомфінпослуг проводиться аналіз документів та у разі виявлення порушень у сфері фінансових послуг складається акт про правопорушення, призначається розгляд справи, за результатами якого застосовуються відповідні заходи впливу до страховика
Альтернатива 2	Встановлення єдиної методики розрахунку викупної суми дозволить врегулювати питання визначення розміру викупної суми за договором страхування життя	Витрати Нацкомфінпослуг у зв'язку зі зменшенням кількості скарг, що надходять до Нацкомфінпослуг, суттєво зменшаться
Альтернатива 3	Встановлення вимог до методики розрахунку викупної суми, що передбачають встановлення базового розміру викупної суми, нижче якого викупна сума не може бути встановлена, якщо умовами договору чітко не передбачено визначення викупної суми дозволить повною мірою регулювати питання визначення розміру викупної суми за договором страхування життя, а також дієвого механізму щодо спонукання страховика інформувати страхувальника про умови договору в частині виплати викупної суми. Прийняття регуляторного акта дозволить запобігти порушенням прав споживачів фінансових послуг. Позитивні результати прийняття акта: 1) зменшення кількості скарг на страховиків, що здійснюють	Витрати Нацкомфінпослуг у зв'язку зі зменшенням кількості скарг, що надходять до Нацкомфінпослуг, суттєво зменшаться.

	страхування життя, що зменшує адміністративне навантаження на працівників Нацкомфінпослуг; 2) відсутні витрати Нацкомфінпослуг на надсилання вимог до страховиків та забезпечення розгляду актів про правопорушення та контроль за виконанням заходів впливу.	

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян (споживачі фінансових послуг)

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні	Сплачені страхові платежі за договорами страхування життя, що не повертаються страховиком у разі розірвання договору, через непрозору політику страховика та недосконалість законодавства
Альтернатива 2	Отримання викупних сум за договором страхування життя, обчислених на прийнятному рівні	Сплачені страхові платежі за договорами страхування життя, що не повертаються страховиком у разі розірвання договору, якщо уніфікованою методикою не будуть враховані індивідуальні умови договору страхування життя
Альтернатива 3	Отримання викупних сум за договором страхування життя, обчислених на належному рівні, а також доступної для сприйняття інформації щодо умов виплати викупної суми у разі розірвання договору	Відсутні

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання (фінансові установи та юридичні особи – заявники)

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць*	0	2	9	31	42
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	0	5	21	74	100

* наведено дані щодо кількості та питомої ваги суб'єктів господарювання (великих, середніх, малих та мікропідприємств) – страховиків, визначених за розмірами річного доходу суб'єктів за 2015 рік

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Залишення існуючого стану законодавства, що регулює питання розрахунку викупної суми	Недосконале державне регулювання відносин у сфері страхування життя в частині розрахунку викупної суми дискредитує ринок страхування життя, що призводить до гальмування розвитку такого ринку та недоотримання прибутків страховиків
Альтернатива 2	Установлення єдиної методики розрахунку викупної суми дозволить страховикам покращити якість надання послуг, позитивно позначиться на репутації страховиків, сприятиме популяризації ринку та дозволить збільшити кількість своїх клієнтів	Витрати щодо виплати викупних сум у разі, якщо уніфікованою методикою розрахунку викупних сум не враховані конкретні умови договору страхування
Альтернатива 3	Установлення вимог до методики розрахунку викупної суми, що передбачають встановлення базового розміру викупної суми, нижче якого викупна сума не може бути встановлена, якщо умовами договору чітко не передбачено визначення викупної суми, дозволить страховикам покращити якість надання послуг, позитивно позначиться на репутації страховиків, сприятиме популяризації ринку та дозволить страховикам збільшити кількість своїх клієнтів	Можливе зменшення прибутку страхових агентів, а також страховиків, політика яких не передбачає справедливого розрахунку викупних сум. За даними Нацкомфінпослуг щодо 8 страховиків надходять скарги від споживачів, що становить близько 20% від загальної кількості страховиків, що здійснюють страхування життя. Можливі витрати страховиків на укладання додаткових угод до договорів страхування життя, що будуть містити визначення розміру викупної суми за договором, у разі, якщо при укладанні договору таких умов не визначено.

Під час проведення оцінки впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва визначено, що витрати, які будуть виникати внаслідок дії регуляторного акта, відсутні, оскільки кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць – 2, проте, щодо страховиків, що віднесені до категорії „суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва” скарг споживачів щодо несправедливого розрахунку викупної суми не надходило, тому можна дійти висновку, що укладання доповнень до договорів страхування щодо визначення розміру викупної суми, такими страховиками не передбачається.

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1 Залишення існуючого стану законодавства, що регулює питання розрахунку викупної суми	Відсутність державного регулювання питання визначення розміру викупної суми за договором страхування життя, а також дієвого механізму щодо спонукання страховика інформувати страхувальника про умови договору в частині виплати викупної суми, не дозволяє повною мірою реалізувати функції держави щодо захисту майнових прав споживачів фінансових послуг. Також недосконалість даної альтернативи гальмує розвиток ринку страхування життя. Витрати Нацкомфінпослуг: Витратні матеріали для забезпечення розгляду та прийняття відповідних рішень за скаргами громадян та адміністративні витрати щодо здійснення захисту прав споживачів фінансових послуг шляхом застосування у межах своїх повноважень заходів впливу з метою запобігання і припинення порушень законодавства на ринку фінансових послуг. На сьогодні з метою розгляду звернень фізичних та юридичних осіб Нацкомфінпослуг направляє вимоги до страховика щодо отримання інформації та документів за страховою справою, надання інформації за якою є обов'язковим для суб'єктів ринків фінансових послуг. Після отримання документів за відповідною вимогою, працівниками Нацкомфінпослуг проводиться аналіз документів та у разі виявлення порушень у сфері фінансових послуг складається акт про правопорушення, призначається розгляд справи, за результатами якого застосовуються відповідні заходи впливу до страховика Витрати споживачів: Сплачені страхові платежі за договорами страхування життя, що не повертаються страховиком у разі розірвання договору, через непрозору політику страховика та недосконалість законодавства. Витрати страховиків: Недосконале державне регулювання відносин у сфері страхування життя в частині розрахунку викупної суми

	дискредитує ринок страхування життя, що призводить до гальмування розвитку такого ринку та недоотримання прибутків страховиків
Альтернатива 2 Встановлення єдиної методики розрахунку викупної суми	Витрати Нацкомфінпослуг у зв'язку зі зменшенням кількості скарг, що надходять до Нацкомфінпослуг, суттєво зменшаться Витрати споживачів: Сплачені страхові платежі за договорами страхування життя, що не повертаються страховиком у разі розірвання договору, якщо уніфікованою методикою не будуть враховані індивідуальні умови договору страхування життя Витрати страховиків: Витрати щодо виплати викупних сум у разі, якщо уніфікованою методикою розрахунку викупних сум не враховані конкретні умови договору страхування
Альтернатива 3 Встановлення вимог до методики розрахунку викупної суми, що передбачають встановлення базового розміру викупної суми, нижче якого викупна сума не може бути встановлена, якщо умовами договору чітко не передбачено визначення викупної суми	Витрати Нацкомфінпослуг у зв'язку зі зменшенням кількості скарг, що надходять до Нацкомфінпослуг, суттєво зменшаться. Витрати споживачів: Відсутні Можливе зменшення прибутку страхових агентів, а також страховиків, політика яких не передбачає справедливого розрахунку викупних сум. За даними Нацкомфінпослуг, щодо 8 страховиків надходять скарги від споживачів, що становить близько 20% від загальної кількості страховиків, що здійснюють страхування життя. Можливі витрати страховиків на укладання додаткових угод до договорів страхування життя, що будуть містити визначення розміру викупної суми за договором, у разі, якщо при укладанні договору таких умов не визначено. Згідно з Тестом малого підприємництва, викладеним у додатку 1 до цього аналізу регуляторного впливу, витрати страховиків становлять близько 80 тис. грн.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	При цій альтернативі не будуть розв'язані проблеми, визначені в розділі I цього аналізу регуляторного впливу
Альтернатива 2	2	При цій альтернативі важливі аспекти проблеми, визначені в розділі I цього аналізу регуляторного впливу, залишаться невирішеними
Альтернатива 3	4	Альтернатива повною мірою забезпечує розв'язання всіх проблем, визначених у розділі I цього аналізу регуляторного впливу

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Регулятор має можливість напрацювати досвід щодо регулювання питання визначення розміру викупної суми за договором страхування життя, а також дієвого механізму щодо спонукання страховика інформувати страхувальника про умови договору в частині виплати викупної суми	Недосконале державне регулювання відносин у сфері страхування життя в частині розрахунку викупної суми дискредитує ринок страхування життя, що призводить до гальмування розвитку такого ринку та недоотримання прибутків страховиків	Рейтинг 1 бал присвоєний у зв'язку з тим, що альтернатива не сприяє ефективному регулюванню страхового ринку
Альтернатива 2	Встановлення єдиної методики розрахунку викупної суми дозволить врегулювати питання визначення розміру викупної суми за договором страхування	Витрати відсутні	Рейтинг 2 бали присвоєний у зв'язку з тим, що при цій альтернативі важливі аспекти проблеми,

	життя		визначені в розділі I цього аналізу регуляторного впливу, залишаються невирішеними
Альтернатива 3	Вигодами є створення належного конкурентного середовища страховому ринку. Підвищення рівня довіри населення до страхового ринку, що забезпечить збільшення кількості клієнтів страхових компаній зі страхування життя	Витрати відсутні	Рейтинг 4 бали присвоєний, оскільки при цій альтернативі будуть враховані всі інтереси суб'єктів господарювання та розв'язані проблеми, визначені в розділі I цього аналізу регуляторного впливу

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	При цій альтернативі не будуть розв'язані проблеми, визначені в розділі I цього аналізу регуляторного впливу	Відсутність державного регулювання питання визначення розміру викупної суми за договором страхування життя, а також дієвого механізму щодо спонукання страховика інформувати страхувальника про умови договору в частині виплати викупної суми, не дозволяє повною мірою реалізувати функції держави щодо захисту майнових прав споживачів фінансових послуг. Також недосконалість даної альтернативи гальмує розвиток ринку страхування життя.
Альтернатива 2	При цій альтернативі важливі аспекти проблеми, визначені в розділі I цього аналізу регуляторного впливу, залишаються невирішеними	Витрати щодо виплати викупних сум у разі, якщо уніфікованою методикою розрахунку викупних сум не враховані конкретні умови договору страхування
Альтернатива 3	Альтернатива повною мірою забезпечує розв'язання всіх проблем, визначених у	Ризик впливу зовнішніх чинників на дію запропонованого

	розділі I цього аналізу регуляторного впливу.	регуляторного акта відсутній

Під час проведення оцінки альтернативних способів досягнення цілей обрано Альтернативу 3. Встановлення вимог до методики розрахунку викупної суми, що передбачають встановлення базового розміру викупної суми, нижче якого викупна сума не може бути встановлена, якщо умовами договору чітко не передбачено визначення викупної суми. Як наслідок дана Альтернатива повною мірою забезпечує розв'язання всіх проблем, визначених у розділі I цього аналізу регуляторного впливу. Прийняття регуляторного акта дозволить запобігти порушенням прав споживачів фінансових послуг. Позитивні результати прийняття акта:

зменшення кількості скарг на страховиків, що здійснюють страхування життя, що зменшує адміністративне навантаження на працівників Нацкомфінпослуг;

відсутні витрати Нацкомфінпослуг на надсилання вимог до страховиків та забезпечення розгляду актів про правопорушення та контроль за виконанням заходів впливу.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Законодавством визначено право Нацкомфінпослуг встановити вимоги до методики розрахунку викупної суми.

Механізмом розв'язання проблеми є затвердження Вимог до методики розрахунку викупної суми за договором страхування життя.

Заходами, які пропонується застосувати для розв'язання проблеми, є: викупну суму та обсяг, в якому вона гарантується, повідомляти страхувальникові під час укладання договору страхування життя;

якщо договір страхування життя не містить чіткого визначення гарантованого розміру викупної суми щодо кожного року страхування, її розмір не може бути меншим, ніж розмір математичного резерву за вирахуванням витрат на ведення справи.

Для розв'язання проблеми суб'єкти господарювання, що підпадають під дію регулювання, повинні: ознайомитись із регуляторним актом та виконувати вимоги регуляторного акта під час здійснення страхової діяльності.

Організаційні заходи, які мають здійснити органи влади для впровадження регуляторного акта після набрання ним чинності, відсутні.

Запровадження вимог, передбачених Проектом розпорядження забезпечить захист майнових прав страхувальників, позитивно позначиться на взаємодії між страхувальниками та страховими компаніями, сприятиме зацікавленості споживачів у отриманні страхових послуг у сфері страхування життя, покращенню репутації страховиків, що здійснюють страхування життя.

Негативних результатів від реалізації вимог, передбачених Проектом постанови, не очікується.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Регуляторний акт поширюватиметься на страхові компанії, що здійснюють страхування життя.

У зв'язку з тим, що вага суб'єктів малого підприємництва (малих та мікропідприємств разом) у загальній кількості суб'єктів господарювання, на які поширюється регулювання, перевищує 10 відсотків, розрахунок витрат на запровадження державного регулювання здійснено згідно з Тестом малого підприємництва, викладеним у додатку 1 до цього аналізу регуляторного впливу.

Додаткові витрати з державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів не передбачаються.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта
Строк дії регуляторного акта – постійно з дня набрання ним чинності.

Регуляторний акт має набрати чинності з дня його офіційного опублікування.

Обмеження строку дії регуляторного акта відсутні, що надає змогу розв'язати проблеми та досягти цілі державного регулювання.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Показниками результативності дії регуляторного акта є:

розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією регуляторного акта – дія регуляторного акта не передбачає надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією регуляторного акта;

розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта, викладені в додатку 1 до цього аналізу регуляторного впливу, витрат коштів та часу фізичних осіб не передбачається;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта – рівень середній, інформування зазначених осіб здійснюватися шляхом розміщення регуляторного акта на офіційному веб-сайті Нацкомфінпослуг у мережі Інтернет.

Кількісні показники, які безпосередньо характеризують результативність дії регуляторного акта та які підлягають контролю:

кількість застрахованих фізичних осіб протягом 2016 року становила 1378643;

кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія регуляторного акта – регуляторний акт поширюватиметься на страховиків, що здійснюють страхування життя, загальна кількість яких станом на 01.10.2016 становила 42;

кількість скарг громадян до Нацкомфінпослуг станом на 30.10.2016 щодо неналежного здійснення страхових виплат та сплати викупних сум за договорами страхування життя становить 581.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Ураховуючи, що очікуваними результатами прийняття акта є посилення захисту майнових прав страхувальників – фізичних осіб за договорами страхування життя, зростання рівня довіри населення до ринку страхування життя та створення умов для сталого розвитку ринку страхування, виконання вимог Проекту розпорядження оцінюватиметься на основі:

звітності, яка подаватиметься страховиками щодо основних тенденцій у діяльності зазначених страховиків, зокрема, щодо зміни показників кількості укладених договорів страхування життя, кількості застрахованих осіб, загальних розмірів страхових платежів, страхових виплат та виплат викупних сум;

аналізу інформації щодо скарг від споживачів фінансових послуг щодо неналежного здійснення сплати викупних сум за договорами страхування життя, що викликано, зокрема, закінченням дії довгострокових договорів страхування життя.

Оцінка впровадження та виконання вимог регуляторного акта може бути здійснена:

шляхом аналізу звернень, листів та запитів, що надходять від юридичних осіб, їх об'єднань та фізичних осіб до Нацкомфінпослуг з приводу застосування регуляторного акта.

Відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься його розробником протягом терміну його дії.

Базове відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься протягом року з дня його оприлюднення, оскільки для визначення кількісних показників результативності регуляторного акта використовуються статистичні дані.

Повторне відстеження буде проведено через рік після набрання чинності регуляторним актом.

Періодичне відстеження результативності регуляторного акта буде проводитися кожні три роки після проведення повторного відстеження.

Відстеження результативності регуляторного акта не потребує додаткових організаційних заходів Нацкомфінпослуг.

Аналіз регуляторного впливу підготовлено департаментом консолідованого нагляду та методології на ринках фінансових послуг Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (м. Київ-001, вул. Б. Грінченка, 3, тел. 235-50-05).

В. о Голови Нацкомфінпослуг

О. Залстов

Додаток 1 до аналізу регуляторного впливу проекту розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг „Про затвердження Вимог до методики розрахунку викупної суми за договором страхування життя”

ТЕСТ малої підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро- та малої підприємництва щодо оцінки впливу регулювання

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого підприємництва та визначення детального переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання, проведено розробником у період з "02" грудня 2016 р. по "12" грудня 2016 р.

Порядковий номер	Вид консультації (публічні консультації прями (круглі столи, наради, робочі зустрічі тощо), інтернет-консультації прямі (інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити (до підприємців, експертів, науковців тощо))	Кількість учасників консультацій, осіб	Основні результати консультацій (опис)
1	Інтернет консультації з представниками страховиків та актуаріями	7	Напрацювання доопрацьованої редакції проекту нормативно-правового акту
2	Робоча зустріч представниками страховиків та асоціацій страховиків	15	Обговорення проблемних питань щодо здійснення викупних сум та напрацювання редакції проекту нормативно-правового акту

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва (мікро- та малі):
 кількість суб'єктів малого підприємництва, на яких поширюється регулювання: 40 (одиниць), у тому числі малого підприємництва 9 (одиниць) та мікропідприємництва 31 (одиниць);
 питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив 95 (відсотків) (відповідно до таблиці „Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання”).

3. Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Оцінка "прямих" витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання				
1	Придбання необхідного обладнання (пристроїв, машин, механізмів)	0	0	0
2	Процедури перевірки та/або постановки на відповідний облік у визначеному органі державної влади чи місцевого самоврядування	0	0	0
3	Процедури експлуатації обладнання (експлуатаційні витрати - витратні матеріали)	0	0	0
4	Процедури обслуговування обладнання (технічне обслуговування)	0	0	0
5	Інші процедури Можливі витрати страховиків на укладання додаткових угод до договорів страхування життя, що будуть містити визначення розміру викупної суми за договором, у разі, якщо при укладанні договору таких умов	9885	0	0

	не визначено.				
6	Разом, гривень <i>Формула:</i> (сума рядків 1 + 2 + 3 + 4 + 5)	9885	0	0	
7	Кількість суб'єктів господарювання, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць – 40, але витрати можуть стосуватися лише частини страховиків, які не визначили розмір викупної суми під час укладання договорів. За даними Нацкомфінпослуг щодо 8 страховиків надходять скарги від споживачів про порушення майнових прав за договорами страхування життя в частині визначення розміру викупної суми.	8	0	0	
8	Сумарно, гривень <i>Формула:</i> відповідний стовпчик "разом" X кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання (рядок 6 X рядок 7)	79080	0	0	
Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування					
9	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання (знайти регуляторний акт в мережі Інтернет або за допомогою ресурсу Liga та ознайомитись з його змістом)	0,5 годин X 19,34 грн. =9,67 грн.	0	0	

10	Процедури організації виконання вимог регулювання	0	0	0	0
11	Процедури офіційного звітування	0	0	0	0
12	Процедури щодо забезпечення процесу перевірок	0	0	0	0
13	Інші процедури:	0	0	0	0
14	Разом, гривень (сума рядків 9 + 10 + 11 + 12 + 13)	9,67	0	0	0
15	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	8	0	0	0
16	Сумарно, гривень (рядок 14 X рядок 15)	77,36	0	0	0

Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва

Державний орган, для якого здійснюється розрахунок вартості адміністрування регулювання: Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг

Виконання вимог акта не виходить за межі законодавчо встановлених функцій Нацкомфінпослуг та не потребує додаткових витрат.

Процедура регулювання суб'єктів малого підприємництва (розрахунок на одного типового суб'єкта господарювання малого підприємництва - за потреби окремо для суб'єктів малого та мікропідприємств)	Планові витрати часу на процедуру, год	Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата), грн/год	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати на адміністрування регулювання* (за рік), гривень
1. Облік суб'єкта господарювання, що перебуває у сфері регулювання	0	0	0	0	0
2. Поточний контроль за суб'єктом господарювання, що перебуває у сфері регулювання, у тому числі: камеральні візні	0	0	0	0	0
3. Підготовка, затвердження та опрацювання одного окремого акта про порушення вимог регулювання	0	0	0	0	0
4. Реалізація одного окремого рішення щодо порушення вимог регулювання	0	0	0	0	0
5. Оскарження одного окремого рішення суб'єктами господарювання	0	0	0	0	0
6. Підготовка звітності за результатами регулювання	0	0	0	0	0
Разом за рік	0	0	0	0	0
Сумарно за п'ять років	0	0	0	0	0

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу)

4. Розрахунок сумарних витрат суб'єктів малого підприємництва, що виникають на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Показник	Перший рік регулювання (стартовий)	За п'ять років
1	Оцінка "прямих" витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання, гривень	79080	0
2	Оцінка вартості адміністративних процедур для суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування	77,36	0
3	Сумарні витрати малого підприємництва на виконання запланованого регулювання	0	0
4	Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва	0	0
5	Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання, гривень	79157,36	0

Влас (Людмила Ковальчук)

[Мапа сайту](#)

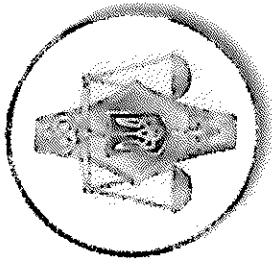
[Підписка на новини RSS](#)

[Розкриття інформації НІПФ](#)

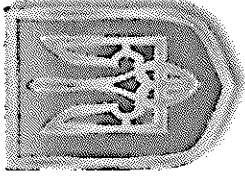
[Українська](#)

[Русский](#)

[English](#)

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг

Пошук

Лист Голові комісії

[Інформація про Нацкомфінпослуг](#)

[Законодавство у сфері ринків фінансових послуг](#)

[Діяльність Нацкомфінпослуг](#)

[Державний реєстр фінансових установ, інші реєстри та переліки](#)

[Адміністративні послуги та довідкова інформація](#)

[Доступ до публічної інформації](#)

[Новини, події, обговорення](#)

[Звернення громадян](#)

Головна [Новини](#) [Проекти регуляторних актів](#) 3 Березня 2017, 09:03

Оприлюднення доопрацьованого проекту розпорядження Нацкомфінпослуг „Про затвердження Вимог до методики розрахунку викупної суми за договором страхування життя”

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, повідомляє про оприлюднення проекту розпорядження Нацкомфінпослуг „Про затвердження Вимог до методики розрахунку викупної суми за договором страхування життя”, доопрацьованого з урахуванням зауважень та пропозицій учасників страхового ринку.

Зазначений проект підготовлено з метою забезпечення реалізації майнових прав страхувальника за договором страхування життя щодо отримання справедливого розміру викупної суми у разі припинення дії договору страхування життя, а також вдосконалення прозорості умов страхування в частині визначення розміру викупної суми при укладанні договорів страхування.

Проектом передбачено встановлення базового розміру викупної суми, нижче якого викупна сума не може бути встановлена страховиком у разі, якщо умовами договору чітко не передбачено визначення викупної суми.

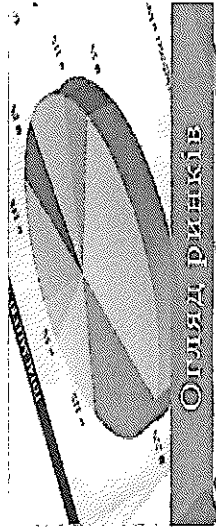
Очищення влади

Запобігання корупції

Повідом про корупцію

Рішення, прийняті за результатами розгляду справ про правопорушення, вчинені на ринках фінансових послуг

Такий механізм дозволить страховикам покращити якість надання послуг, що позитивно позначиться на репутації страховиків, сприятиме популяризації ринку та дозволить страховикам збільшити кількість своїх клієнтів.

[Проект розпорядження Нацкомфінпослуг „Про затвердження Вимог до методики розрахунку викупної суми за договором страхування життя”](#)

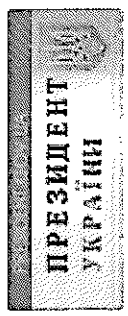
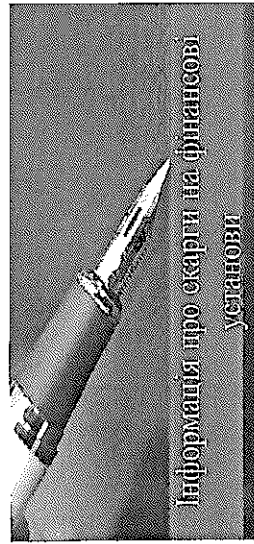
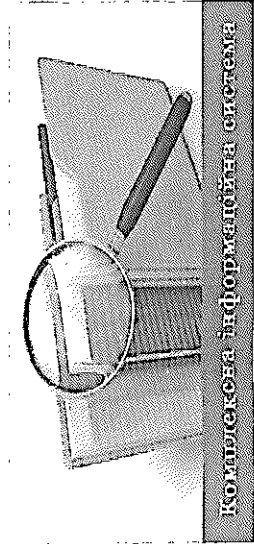
[Проект Вимог до методики розрахунку викупної суми за договором страхування життя](#)

[Аналіз регуляторного впливу](#)

[Протокол зауважень та пропозицій до проекту розпорядження](#)

[Перейти до списку новин](#)

[Версія для друку](#)

© Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг

Розробник: ТОВ «Комп'ютерні Інформаційні Технології»

**Протокол зауважень та пропозицій до проекту розпорядження Нацкомфінпослуг
„Про затвердження Вимог до методики розрахунку викупної суми за договором страхування життя” (далі – Проект)**

Зауваження та пропозиції надали:
 ПАТ Страхова компанія „Блакитний поліс” листом від 02.12.2016 № 02/247;
 ПрАт „СК „Форте Лайф” листом від 05.12.2016 № 0633;
 АТ „СК „ТАС” листом від 08.12.2016 № 1983;
 Українська федерація ubezpieczenia (далі – УФУ) листом від 09.12.2016 № 2/342;
 Ліга страхових організацій України (далі ЛСОУ) листом від 12.12.2016 № 435/III-5;
 ПрАТ „РЕНЕСАНС ЖИТТЯ” листом від 06.12.2016 № 2/7933;
 ПрАт „СК „КНЯЖА ЛАЙФ ВІЕНА ІНШУРАНС ГРУП” листом від 09.12.2016 вх/№ 9783/ск

Редакції нормативно-правового акта з урахуванням Проекту	Зауваження та пропозиції до Проекту	Пропозиції департаменту щодо врахування наданих зауважень та пропозицій
Проект Розпорядження про затвердження Вимог до методики розрахунку викупної суми за договором страхування життя 2. Установити, що до договорів страхування життя, укладених до набрання чинності цим розпорядженням, застосовуються вимоги пунктів 6 – 9 Вимог, затверджених у пункті 1 цього розпорядження.	УФУ, ЛСОУ, СК „ТАС”, СК „Блакитний поліс”, СК „Форте Лайф”: 2. Установити, що до договорів страхування життя, укладених до набрання чинності цим розпорядженням, не застосовуються Вимоги, затвержені у пункті 1 цього розпорядження. Суперечить статті 58 Конституції України Згідно вимог ст. 58 Конституції України закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.	Не враховано. Проектом передбачено прозорий механізм визначення розміру викупної суми, якщо такого механізму не передбачено під час укладання договору страхування життя. Згідно Проекту, якщо договір страхування життя не містить розміру викупна сума, що підлягає виплаті за таким договором, не може бути меншою, ніж базовий розмір викупної суми, встановлений Проектом. Таким чином, якщо договір містить чітке визначення розміру викупної суми, то питання визначення розміру викупної суми вирішується згідно договору. Відтак, супереченості положенням статті 58 Конституції України не відбувається. Разом з тим, Проектом передбачено захист майнових прав споживача, у випадках коли

	ЛСОУ, СК „ГАС”: пропонуємо викласти пункт 2 проекту розпорядження в наступній редакції: Страховикам протягом двох (двох) місяців з моменту набрання чинності цим розпорядженням проінформувати про мінімально гарантований розмір викупної суми страховальників по договорах довгострокового страхування життя, які були укладені до набрання чинності цим розпорядженням, якщо такі договори не містять визначення мінімального гарантованого розміру викупної суми	такі права не забезпечені при укладанні договору страхування життя. Тому положення проекту направлені на дотримання статті 13 Конституції України, якою встановлено, що держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки, та статті 42 Конституції України, відповідно до якої держава захищає права споживачів, здійснює контроль за якістю і безпечністю продукції та усіх видів послуг і робіт. Не враховано, оскільки інформування клієнта щодо умов договору страхування здійснюється до або під час укладання договору страхування. Таке інформування за укладеним договором не несе правового змісту, а отже є недоцільним у редакції норми. Разом з тим таке інформування страховик може здійснювати на власний розсуд, якщо це відповідає його політиці.
Проект Розпорядження про затвердження	Вимог до методики розрахунку викупної суми	суми за договором страхування життя
1. Ці Вимоги розроблені відповідно до частини восьмої статті 28 Закону України „Про страхування”	ЛСОУ: Ці Вимоги розроблені відповідно до частини восьмої статті 28 Закону України „Про страхування” та застосовуються до договорів страхування життя, які передбачають дожиття застрахованої	Не враховано, оскільки у запропонованій ЛСОУ редакції залишається неврегульованим питання порядку розрахунку розміру викупної суми за договорами страхування життя, які не передбачають обов'язку страховика

2. У цих Вимогах терміни вживаються у значенні, наведеному в Законі України „Про страхування” та Методичці формування резервів із страхування життя, затвердженій розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 27 січня 2004 року № 24, зареєстрованій в Міністерстві юстиції України 16 лютого 2004 року за № 198/8797.	особи до закінчення строку дії договору страхування та (або) досягнення застрахованою особою визначеного договором віку (далі – Договори)». Метою проекту Вимог є запровадження спеціальних вимог саме до накопичувальних договорів страхування життя. Тому у цьому пункті конкретизовано, на які саме договори страхування життя поширюється дія цього проекту Вимог. В подальшому, у тексті проекту Вимог слова «договори страхування життя» замінити словом «Договори».	здійснити страхову виплату у разі дожиття застрахованої особи до закінчення строку дії договору страхування та (або) досягнення застрахованою особою визначеного договором віку.
2. У цих Вимогах терміни вживаються наступному значенні: накопичувальний договір страхування життя – це договір, який передбачає обов'язок страховика здійснити страхову виплату згідно з договором страхування у разі дожиття застрахованої особи до закінчення строку дії договору страхування та (або) досягнення застрахованою особою визначеного договором віку; інші терміни у цих Вимогах вживаються у значенні, наведеному в Законі України „Про страхування” та Методичці формування резервів із страхування життя, затвердженій розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 27 січня 2004 року № 24, зареєстрованій в Міністерстві юстиції України 16 лютого 2004 року за № 198/8797.	УФУ: 2. У цих Вимогах терміни вживаються наступному значенні: накопичувальний договір страхування життя – це договір, який передбачає обов'язок страховика здійснити страхову виплату згідно з договором страхування у разі дожиття застрахованої особи до закінчення строку дії договору страхування та (або) досягнення застрахованою особою визначеного договором віку; інші терміни у цих Вимогах вживаються у значенні, наведеному в Законі України „Про страхування” та Методичці формування резервів із страхування життя, затвердженій розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 27 січня 2004 року № 24, зареєстрованій в Міністерстві юстиції України 16 лютого 2004 року за № 198/8797.	Враховано по суті у редакції пункту 6 Проекту, шляхом викладення цього пункту в такій редакції: „б. Для договорів страхування життя з ризиком дожиття застрахованої особи до події, визначеної у договорі страхування життя, або досягнення застрахованою особою визначеного у договорі страхування життя віку (далі – накопичувальні договори страхування життя), базовим розміром викупної суми є розмір резерву нетто-премій, обчислений ретроспективно, збільшений на розмір резерву бонусів за таким договором.”

3. У разі дострокового припинення дії договору страхування життя страховик виплачує страхувальнику (вигодонабувачу) викупну суму, яка є майновим правом страхувальника за договором страхування життя.	УФУ, СК „КНЯЖА ЛАЙФ ВІСНА ІНШУРАНС ГРУП”: 3. У разі дострокового припинення дії накопичувального договору страхування життя страховик виплачує страхувальнику (вигодонабувачу) викупну суму, яка є майновим правом страхувальника за договором страхування життя. Викупну суму треба визначати лише за накопичувальними договорами страхування життя.	Не враховано, залишається неврегульованим питання порядку розрахунку розміру викупної суми за договорами страхування життя, які не є договорами накопичувального страхування.
4. Викупна сума розраховується актуарно згідно з методикою, що є невід’ємною частиною правил страхування життя.	СК „ТАС”, ЛСОУ, СК „КНЯЖА ЛАЙФ ВІСНА ІНШУРАНС ГРУП”, СК „Блакитний поліс”, СК „Форте Лайф”: У пунктах 3,9,10 проекту Вимог зазначено, що страховик здійснює виплату викупної суми страхувальнику (вигодонабувачу). Згідно частини шостої статті 28 Закону України «Про страхування» у разі дострокового припинення дії договору страхування життя страховик виплачує страхувальнику викупну суму, яка є майновим правом страхувальника за договором страхування життя. Пропонується виключити слово «(вигодонабувачу)», з метою приведення у відповідність до Закону України «Про страхування».	Враховано, шляхом виключення слова „вигодонабувач”.
4. Викупна сума розраховується актуарно згідно з методикою, що є невід’ємною частиною правил страхування життя.	ЛСОУ, СК „РЕНЕСАНС ЖИТТЯ”: Викупна сума розраховується згідно з методикою, яка проходить експертизу в Уповноваженому органі, здійснена актуарієм і є невід’ємною частиною правил	Враховано в редакції: 4. Викупна сума розраховується математично на день припинення договору страхування життя залежно від періоду, протягом якого діяв договір

	страхування життя.» <i>Приведено у відповідності до частини 8 статті 28 Закону України "Про страхування".</i>	страхування життя, згідно з методикою, яка є невід'ємною частиною правил страхування життя.
5. Викупна сума та обсяг, в якому вона гарантується, повідомляється страховальникові перед висловленням волевиявлення щодо укладення Договору страхування життя	СК "ТАС": У зв'язку із цим, пропонуємо викласти пункт 5 проекту вимог у наступній редакції: Викупна сума та обсяг, в якому вона гарантується, повідомляється страховальникові при видачі полісу страхування життя або в договорі страхування життя ЛСОУ: пропонується викласти в такій редакції: „Страховик зобов'язаний ознайомити страховальника з методикою розрахунку та порядком виплати викупної суми при укладанні Договору. Викупна сума та обсяг, в якому вона гарантується, зазначається в Договорі.” Пунктом 5 встановлюється обов'язкові вимоги щодо ознайомлення страховальника з методикою при укладанні Договору, а також щодо зазначення викупної суми у Договорі. СК „Блакитний поліс”: пропонується: п.5 після слова «гарантується» доповнити текстом «за умови сплати страховальником страхових платежів у розмірі та у строки, передбачені договором.	Враховано шляхом виключення пункту 5.
	СК „РЕНЕСАНС ЖИТТЯ”	

	Пункт 5 - не має суттєвого значення так як Страховальник підписується під тим, що озайомлений з правилами страхування в яких є методика розрахунку викупної суми. СК „КНЯЖА ЛАЙФ ВІЕНА ІНШУРАНС ГРУП”: пропонуємо замінити «перед висловленням волевиявлення» на слова «при укладенні договору страхування життя», оскільки не визначено поняття, незрозуміла та не деталізована процедура «волевиявлення щодо укладення договору» страхувальника. СК „Форте Лайф”: Вважаємо, що розмір викупної суми може гарантуватися лише за умови сплати страхувальником страхових платежів у розмірі та у строки передбачені договором страхування. В інакшому випадку, викупна сума має виплачуватися відповідно до методики, яка є невід’ємною частиною правил страхування життя.	
6. Якщо договір страхування життя не містить визначення мінімального гарантованого розміру викупної суми відповідно до періодів дії договору страхування у абсолютній величині або у відсотках від сплачених страхових платежів, що однозначно визначає мінімальний гарантований розмір викупної суми на будь-яку дату дії договору страхування, її розмір не може бути менше ніж мінімальний розмір викупної суми, встановлений у пункті 7 або 8 цих Вимог.	ЛСОУ: Якщо страховик не проінформував страхувальника шляхом направлення листа на зазначену у Договорі адресу про мінімальний гарантований розмір викупної суми за Договором, який не містить визначення мінімального гарантованого розміру викупної суми у абсолютній величині або у відсотках від сплачених страхових платежів, мінімальним розміром викупної суми є добуток коефіцієнта 0,8 на розмір резерву	Не враховано Запропонована ЛСОУ редакція Проекту не забезпечує захисту майнових прав страхувальника за договором страхування.

нетто-премій за таким Договором та резерв бонусів, розраховані на дату дострокового припинення дії Договору.

У разі неналежного виконання страховальником своїх обов'язків щодо сплати страхових платежів за Договором, викупна сума за таким Договором розраховується згідно з методикою, що є невід'ємною частиною правил страхування життя”.

СК „Блакитний поліс”:

п.6 доповнити абзацом другим наступного змісту:

«Вимоги даного пункту застосовуються виключно до договорів страхування, за якими страховальниками сплачено страхові платежі у розмірі та у строки, передбачені відповідним договором. У разі неналежного виконання страховальником своїх обов'язків щодо сплати страхових внесків за договором страхування, викупна сума за таким договором розраховується згідно з методикою, що є невід'ємною частиною правил страхування життя, у відповідності до пункту 4 цих Вимог».

СК „Форте Лайф”

Вважаємо, що мінімальний гарантований розмір викупної суми повинен визначатися у абсолютній величині або у відсотках від розміру сформованого за договором модифікованого математичного резерву, якій розраховується відповідно до Правил страхування.

Не враховано, оскільки дії сторін в разі порушення умов договору не є предметом регулювання Вимог до методики розрахунку викупної суми.

Не враховано, оскільки запропонована редакція не встановлює доступної для сприйняття споживача інформації щодо умов розрахунку викупної суми за договором.

7. Для договорів довгострокового страхування життя мінімальним розміром викупної суми є розмір резерву нетто-премій, обчислений ретроспективно, збільшений на розмір резерву бонусів за таким договором. При цьому розмір витрат на укладання договору страхування життя, врахований при розрахунку розміру нетто-резерву, не може перевищувати 5 відсотків страхових платежів за таким договором, що рівномірно розподіляються на перші п'ять років дії такого договору.	УФУ: Для накопичувальних договорів страхування життя мінімальним розміром викупної суми є модифікований розмір резерву нетто-премій, обчислений ретроспективно, збільшений на розмір резерву бонусів за таким договором. При цьому розмір витрат на укладання договору страхування життя, врахований при розрахунку розміру нетто-резерву, не може перевищувати 10 відсотків страхових платежів за таким договором, що рівномірно розподіляються на термін дії такого договору. Протягом перших трьох років дії накопичувального договору страхування життя викупна сума може дорівнювати нулю, якщо це передбачено договором страхування.	Враховано частково у редакції пункту 6 Проекту, шляхом викладення цього пункту в такій редакції: „6. Для договорів страхування життя з ризиком дожиття застрахованої особи до події, визначеної у договорі страхування життя, або досягнення застрахованою особою визначеного у договорі страхування життя віку (далі – накопичувальні договори страхування життя), базовим розміром викупної суми є розмір резерву нетто-премій, обчислений ретроспективно, збільшений на розмір резерву бонусів за таким договором.” Пропозиція УФУ в частині визначення розміру викупної суми за договором страхування життя відповідно до модифікованого розміру резерву нетто-премій не врахована, оскільки редакцією пункту 6 Проекту передбачено врахування витрат на укладання договору страхування життя при розрахунку розміру резерву нетто-премій. Модифікація у розумінні цільмеризації резерву нетто-премій передбачає застосування проспективного методу розрахунку резерву нетто-премій, а модифікація резерву інша, ніж цільмеризація, не передбачена законодавством, тому застосування поняття „модифікований розмір нетто-резерву” у контексті пункту 6 Проекту може призвести до неоднозначного тлумачення вимоги.
Обмеження частини страхових платежів, що забезпечує компенсацію витрат на укладання		

договору страхування життя, що враховується при розрахунку розміру резерву нетто-премії, на рівні 5 відсотків страхових платежів за договором, що рівномірно розподіляються на перші п'ять років дії договору, запропоноване Проектом, відповідає Методиці формування резервів зі страхування життя, затвердженій розпорядженням від 27.01.2004 № 24, зареєстрованій в Мін'юсті 16.02.2004 за № 198/8797, міжнародній практиці та забезпеченню захисту майнових прав споживачів страхових послуг.

Доповнення пункту 6 Проекту реченням щодо визначення нульового розміру викупної суми, якщо це передбачено умовами договору, є недоцільним, оскільки Проектом передбачено механізм визначення розміру викупної суми, якщо такого механізму не передбачено договором страхування життя.

Враховано редакційно

СК „ТАС“:

Для договорів страхування життя, які містять ризик дожиття, мінімальним розміром викупної суми є розмір резерву нетто-премій, обчислений ретроспективно, збільшений на розмір резерву бонусів за таким договором

При цьому розмір витрат на укладання договору страхування життя, врахований при розрахунку розміру резерву нетто-премій, не може перевищувати 5 відсотків страхових платежів за таким договором, що рівномірно розподіляються на перші п'ять років дії

	такого договору. СК „Блакитний поліс“: Розмір викупної суми встановлюється в межах страхового резерву за договором страхування і не може його перевищувати. Тому запропонована редакція буде призводити до погіршення фінансової стійкості і платоспроможності страховиків. Пропонується викласти перший абзац даного пункту у такій редакції: „Для договорів довгострокового страхування життя мінімальним розміром викупної суми, починаючи з другого року його дії, є добуток коефіцієнта 0,8 на суму розмірів резерву нетто-премій та резерву бонусів за таким договором“. СК „КНЯЖА ЛАЙФ ВІСНА ІНШУРАНС ГРУП“: Для договорів страхування життя, які містять ризик дожиття застрахованої особи до закінчення строку дії договору страхування та (або) досягнення застрахованою особою визначеного договором віку (накопичувальних договорів страхування життя), мінімальним розміром викупної суми є розмір резерву нетто-премій, обчислений ретроспективно, збільшений на розмір резерву бонусів за таким договором, але не більший ніж розмір математичного резерву на дату припинення дії договору. При цьому розмір витрат на укладання договору страхування життя, врахований при розрахунку розміру нетто-резерву, не може	Не враховано, встановлення максимального розміру викупної суми щодо упередження неплатоспроможності страховиків не є предметом регулювання та метою Проекту. Відповідне обмеження встановлене пунктом 3.13 Методикою формування резервів зі страхування життя, затвердженою розпорядженням від 27.01.2004 № 24, зареєстрованою в Мін'юсті 16.02.2004 за № 198/8797. Запропонована СК „Блакитний поліс“ редакція пункту 7 Проекту не забезпечує захисту майнових прав страховальника за договором страхування. Враховано частково у редакції пункту 6 Проекту, шляхом викладення цього пункту в такій редакції: „Для договорів страхування життя з ризиком дожиття застрахованої особи до події, визначеної у договорі страхування життя, або досягнення застрахованою особою визначеного у договорі страхування життя віку (далі – накопичувальні договори страхування життя), базовим розміром викупної суми є розмір резерву нетто-премій, обчислений ретроспективно, збільшений на розмір резерву бонусів за таким договором.“ Обмеження частини страхових платежів, що забезпечує компенсацію витрат на укладання договору страхування життя, що враховується при розрахунку розміру

перевисувати 20 відсотків усіх страхових платежів за таким договором, що рівномірно розподіляються на весь термін дії такого договору.

Пропонуємо встановити рівень витрат на укладання договору страхування життя у розмірі не більше 20% на весь термін дії, адже це відповідає реальному рівню витрат страховиків зі страхування життя (в середньому до 10% на весь термін дії договору аквізиторських витрат + до 10% адміністративних).

ПРАТ „РЕНЕСАНС ЖИТТЯ”

В даному випадку розміри викупних сум можуть перевищувати закладені прогнозовані виплати викупних сум, які були актуарними припущеннями при розрахунку страхових тарифів. В такому разі, у випадку застосування вимоги до діючих договорів страхування вони автоматично стануть збитковими. До чого призведе дана вимога не складно здогадатись. Діючий портфель Страховика стане збитковим.

резерву нетто-премії, на рівні 5 відсотків страхових платежів за договором, що рівномірно розподіляються на перші п'ять років дії договору, запропоноване Проектом, відповідає Методиці формування резервів зі страхування життя, затвердженої розпорядженням від 27.01.2004 № 24, зареєстрованій в Міністерстві 16.02.2004 за № 198/8797, міжнародній практиці та забезпеченню захисту майнових прав споживачів страхових послуг. Кошти резервів із страхування життя не можуть використовуватися страховиком для погашення будь-яких зобов'язань, крім тих, що відповідають прийнятим зобов'язанням за договорами страхування життя.

Не враховано. Проектом передбачено, що розмір викупної суми залежить від розміру страхових платежів за договором. Таким чином, розмір викупної суми визначається на базисі розрахунку, застосованому для розрахунку премії за договором.

Базис розрахунку резервів може відрізнятися від базису розрахунку страхових премій, але з актуарної точки зору, у такому випадку базис розрахунку резервів повинен передбачати більш песимістичні значення параметрів.

Якщо страховик застосовує для розрахунку резервів базиси більш оптимістичні, ніж базиси розрахунку страхових платежів, то така політика несе загрозу

8. Для договорів страхування життя, що не є договорами довгостроковими страхування життя, мінімальним розміром викупної суми є розмір резерву математичного резерву, зменшений на витрати на ведення справи у розмірі, що не перевищує 20 відсотків страхового платежу за перший рік дії такого договору.	УФУ, ЛСОУ: Пункт 8 виключити для відповіді договорів викупна сума розраховується єдиним принципом. СК „ТАС”: Для договорів страхування життя, відмінні від тих, що визначені у пункті цього проекту, мінімальним розміром викупної суми є розмір математичного резерву, при розрахунку якого враховувати витрати на ведення справи у розмірі, що не перевищує 30 відсотків страхового платежу за перший рік дії такого договору. СК „Блакитний поліс”: Договори страхування життя укладаються як правило, на строк, більший ніж 1 рік. Крім цього, розмір страхового платежу може змінюватися. Пропонується текст «розмір резерву математичного резерву, зменшений на витрати на ведення справи у розмірі, що перевищує 20 відсотків страхового платежу за перший рік дії такого договору» замінити

8. Для договорів страхування життя, що не є договорами довгостроковими страхування життя, мінімальним розміром викупної суми є розмір резерву математичного резерву, зменшений на витрати на ведення справи у розмірі, що не перевищує 20 відсотків страхового платежу за перший рік дії такого договору.	УФУ, ЛСОУ: Пункт 8 виключити для відповідних договорів викупна сума розраховується за єдиним принципом. СК „ТАС”: Для договорів страхування життя, які відмінні від тих, що визначені у пункті 7 цього проекту, мінімальним розміром викупної суми є розмір математичного резерву, при розрахунку якого враховано витрати на ведення справи у розмірі, що не перевищує 30 відсотків страхового платежу за перший рік дії такого договору	платоспроможності незалежно від вимог, передбачених Проектом.
Не враховано, пунктом 8 Проекту передбачено механізм визначення розміру викупної суми за договором страхування життя, що не є накопичувальним договором страхування життя. Враховано в такій редакції пункту 7 Проекту: „7. Для договорів страхування життя, що не є накопичувальними договорами страхування життя, базовим розміром викупної суми є розмір резерву математичного резерву, зменшений розмір витрат на ведення справи у обсязі, що визначається у такому порядку: не більше 20 відсотків страхового платежу за договором – для договорів, термін дії яких не перевищує один рік; не більше 30 відсотків страхового платежу за перший рік дії такого договору – для договорів термін дії яких більше одного року.” Не враховано, пропозиція щодо визначення розміру викупної суми шляхом множення коефіцієнта 0,8 на розмір резерву нетто-премій не є актуарно обґрунтованою.	СК „Блакитний поліс”: Договори страхування життя укладаються, як правило, на строк, більший ніж 1 рік. Крім цього, розмір страхового платежу може змінюватися. Пропонується текст «розмір резерву математичного резерву, зменшений на витрати на ведення справи у розмірі, що не перевищує 20 відсотків страхового платежу за перший рік дії такого договору» замінити	Не враховано, пунктом 8 Проекту передбачено механізм визначення розміру викупної суми за договором страхування життя, що не є накопичувальним договором страхування життя. Враховано в такій редакції пункту 7 Проекту: „7. Для договорів страхування життя, що не є накопичувальними договорами страхування життя, базовим розміром викупної суми є розмір резерву математичного резерву, зменшений розмір витрат на ведення справи у обсязі, що визначається у такому порядку: не більше 20 відсотків страхового платежу за договором – для договорів, термін дії яких не перевищує один рік; не більше 30 відсотків страхового платежу за перший рік дії такого договору – для договорів термін дії яких більше одного року.” Не враховано, пропозиція щодо визначення розміру викупної суми шляхом множення коефіцієнта 0,8 на розмір резерву нетто-премій не є актуарно обґрунтованою.

	текстом «добуток коефіцієнта 0,8 на розмір резерву нетто-премій». СК „КНЯЖА ЛАЙФ ВІСНА ІНШУРАНС ГРУП”: Для договорів страхування життя, що не є накопичувальними договорами страхування життя, мінімальний розмір викупної суми дорівнює 0 (нулю). Для договорів, які не містять ризику дожиття, встановити мінімальну викупну суму рівною нулю.	Не враховано, оскільки запропонована СК „КНЯЖА ЛАЙФ ВІСНА ІНШУРАНС ГРУП” норма є нехтуванням майновими правами споживачів страхових послуг.
9. Якщо договір страхування життя не містить строку виплати викупної суми, то страховик повинен здійснити виплату викупної суми страхувальнику (вигодонабувачу) протягом 30 календарних днів з дати повідомлення про намір дострокового припинення дії договору страхування. Для отримання виплати викупної суми страхувальник (вигодонабувач) подає страховику заяву довільної форми, якщо інше не передбачено договором страхування життя, де зазначаються її реквізити для здійснення такої виплати.	УФУ: Якщо договір накопичувального страхування життя не містить строку виплати викупної суми, то страховик повинен здійснити виплату викупної суми страхувальнику протягом 30 календарних днів з дати надходження до страховика відповідної заяви страхувальника про дострокове припинення дії накопичувального договору страхування. Для отримання виплати викупної суми страхувальник подає страховику заяву довільної форми, якщо інше не передбачено договором страхування життя, де зазначаються її реквізити для здійснення такої виплати. Вигодонабувач не може отримувати викупну суму, тому що його майнові права виникають лише у страховому випадку (страхова виплата)	Враховано по суті шляхом виключення пункту 9 Проекту.

СК „ТАС”:

Таке положення не узгоджується із нормами Закону України «Про страхування». Для того щоб відбулась виплата викупної суми потрібно щоб відбулось дострокове припинення дії договору страхування життя. Відповідно до частини третьої статті 28 Закону України «Про страхування» про намір достроково припинити дію договору страхування будь-яка сторона зобов'язана повідомити іншу не пізніш як за 30 календарних днів до дати припинення дії договору страхування, якщо інше ним не передбачено.

Пропонуємо викласти пункт 9 проекту Вимог у наступній редакції:

Якщо договір страхування життя не містить строку виплати викупної суми, то страховик повинен здійснити виплату викупної суми страховальнику протягом п'яти робочих днів з дати дострокового припинення дії договору страхування життя. Для отримання виплати викупної суми страховальник подає страховику заяву довільної форми, якщо інше не передбачено договором страхування життя, де зазначаються її реквізити для здійснення такої виплати

Як правило в більшості випадків страховальник і вигодонабувач це різні особи. Тобто виплата викупної суми страховальнику (вигодонабувачу), як це передбачено проектом, є некоректною та буде викликати спірні питання та претензії щодо того кому повинна бути здійснена виплата. У зв'язку із цим пропонуємо у п. 3,9,10 проекту Вимог видалити слово

Враховано по суті шляхом виключення пункту 9 Проекту.

«вигодонабувачу» і залишити право на отримання викупної суми страхувальнику.

ЛСОУ:

7. Якщо Договір не містить строку виплати викупної суми, то страховик повинен здійснити виплату викупної суми страхувальнику протягом 30 календарних днів з дати **дострокового припинення** дії Договору. Для отримання виплати викупної суми **страхувальник** подає страховику заяву довольної форми, якщо інше не передбачено Договором, де зазначаються реквізити для здійснення такої виплати

СК „Блакитний поліс”:

Щодо пунктів 3, 9, 10 Вимог Положення цих пунктів суперечить ст.28 Закону України «Про страхування», згідно з якою викупна сума виплачується страхувальнику. Також, згідно зі ст.3 Закону України «Про страхування», «застраховані особи можуть набувати прав і обов'язків страхувальника згідно з договором страхування».

Дія договору страхування припиняється та втрачає чинність за згодою сторін, а також у інших випадках, передбачених ст.28 Закону України «Про страхування». Також, згідно цієї ж статті, про намір достроково припинити дію договору страхування будь-яка сторона зобов'язана повідомити іншу не пізніше як за 30 календарних днів до дати припинення дії договору страхування, якщо інше ним не передбачено. Крім цього, якщо договір укладено шляхом складання одного

Враховано по суті шляхом виключення пункту 9 Проекту.

Враховано по суті шляхом виключення пункту 9 Проекту.

	документа, який підписується сторонами, то, відповідно, і додаткова угода про розірвання договору повинна бути складена у вигляді одного документа і підписана сторонами. Викупну суму не може бути сплачено раніше, ніж відбудеться припинення дії договору страхування. Таким чином, положення п.9 Вимог про виплату викупної суми протягом 30 календарних днів з дати повідомлення суперечить закону та Цивільному кодексу. СК „КНЯЖА ЛАЙФ ВІСНА ІНШУРАНС ГРУП”: Відповідно до Правил страхування та чинного законодавства України заяви на страхування недостатньо для здійснення виплати викупної суми, тому додати вимогу щодо надання всього пакету документів, достатніх для здійснення виплати викупної суми	Враховано по суті шляхом виключення пункту 9 Проекту.
10. За кожен день прострочення з вини страховика виплати викупної суми (вигодонабувачу) сплачується пеня з розрахунку подвійної облікової ставки Національного банку України, яка діє протягом періоду, за який нараховується пеня.	УФУ: Пункт 10 виключити. Відповідні вимоги можуть бути встановлені виключно на рівні закону.	Враховано по суті. Враховуючи, що Законом України „Про страхування” встановлено, що договір страхування повинен містити, зокрема, положення щодо відповідальності сторін за невиконання або неналежне виконання умов договору, пункт 8 Проекту викладено в такій редакції: „8. За кожен день прострочення з вини страховика виплати викупної суми страхувальнику сплачується пеня з розрахунку подвійної облікової ставки Національного банку України, яка діє протягом періоду, за який нараховується

пеня, якщо інший розмір відповідальності за невовчасну виплату викупної суми не передбачено договором страхування життя.» Враховано	СК „ТАС”, СК „КНЯЖА ЛАЙФ ВІСНА ІНШУРАНС ГРУП”: У пунктах 3,9,10 проекту Вимог зазначено, що страховик здійснює виплату викупної суми страховальнику (вигодонабувачу). Згідно частини шостої статті 28 Закону України «Про страхування» у разі дострокового припинення дії договору страхування життя страховик виплачує страховальнику викупну суму, яка є майновим правом страховальника за договором страхування життя. Вигодонабувач згідно статті 3 Закону України «Про страхування» це особа як призначається страховальником для отримання страхових виплат. Як правило в більшості випадків страховальник і вигодонабувач це різні особи. Тобто виплата викупної суми страховальнику (вигодонабувачу), як це передбачено проектом, є некоректного та буде викликати спірні питання та претензії щодо того кому повинна бути здійснена виплата. У зв'язку із цим пропонуємо у п. 3,9,10 проекту Вимог видалити слово «вигодонабувачу» і залишити право на отримання викупної суми страховальнику. За кожен день прострочення з вини страховика виплати викупної суми страховальнику сплачується пеня 3

розрахунку подвійної облікової ставки Національного банку України, яка діє протягом періоду, за який нараховується пеня.

ЛСОУ

8. За кожен день прострочення з вини страховика виплати викупної суми **страхувальнику страховик сплачує пеню з розрахунку подвійної облікової ставки Національного банку України, яка діє протягом періоду, за який нараховується пеня, якщо інше не передбачено Договором**

СК „Блакитний поліс“:

Пропонується текст «страхувальнику (вигодонабувачу)» замінити текстом «особі, визначеній договором згідно з законом,» у відповідних відмінках.

СК „Форте Лайф“:

Відповідно до статті 16 Закону України «Про страхування» договір страхування повинен містити права та обов'язки сторін і відповідальність за невиконання або неналежне виконання умов договору. Зокрема приписами статті 628 ЦК України встановлено, що зміст договору становлять умови (пункти), визначені на розсуд сторін і погоджені ними, та умови, які є обов'язковими відповідно до актів цивільного законодавства.

Таким чином, вважаємо, що укладаючи договір страхування, сторони врегульовують свої відносини на свій власний розсуд за

Враховано

Враховано по суті з наведених вище редакції пункту 8 Проекту.

Враховано по суті з наведених вище редакції пункту 8 Проекту.

	умов, що зміст договору не суперечать нормам чинного законодавства, у зв'язку з чим, сторони вправі встановити відповідний розмір відповідальності страховика.	Враховано по суті шляхом виключення відповідного пункту Проекту
11. Викупна сума за договором, дія якого припиняється, розмір якої встановлений з урахуванням цих Вимог, підлягає оподаткуванню згідно вимог чинного законодавства.	ЛСОУ: 9. Викупна сума за Договором підлягає оподаткуванню згідно з вимогами законодавства	Враховано по суті шляхом виключення відповідного пункту Проекту
12. Контроль за дотриманням цих Вимог здійснюється Нацкомфінпослуг відповідно до чинного законодавства	ЛСОУ: 10. Контроль за дотриманням цих Вимог здійснюється Нацкомфінпослуг відповідно до законодавства	Враховано редакційно
	ПРАТ „РЕНЕСАНС ЖИТТЯ”: В вимогах не вказується, що вони застосовуються до договорів, які набрали чинності з дати набрання їх чинності, так само як і не вказується, що ці вимоги розповсюджуються і на діочі договори страхування. Вважаємо, що вимога має містити пункт про її "розповсюдження".	Враховано, шляхом доповнення розпорядчого документу реченням такого змісту: „2. Установити, що вимоги, зазначені у пункті 1 цього розпорядження, застосовуються до усіх діочих на дату набрання чинності цим розпорядженням договорів страхування життя та укладених після набрання чинності цим розпорядженням договорів страхування життя.”

Директор департаменту консолідованого нагляду та методології на ринках
фінансових послуг

В. Логвіновський